नवेदवचनादिति लोकवेदविरुद्धस्यहठमरणस्यापवादोयं अहिंसाविधेरिवपश्वालंभविधिरितिप्रांचः वस्तुतस्तुवाराणसीमरणवद्यादृच्छिकमरणविषयएवायंपंथोनहठमरणप्रतिपादकः सितासितेसरितेयत्र संगतेतत्राप्लुतासोदिवमुत्पतंति येवैतन्वंशविसृजंतिधीरास्तेजनासोअमृतत्वंभजंते ब्रह्मज्ञानेनमुच्यंतेप्रयागमरणेनवेत्यादिश्रुतयःस्मृतयश्चतादृशाएव हठमरणेजलेवापिस्थलेवापिशस्त्रेणोद्बंधेवापुनः नरकं तेप्रयांत्याशुआत्मानंघातयंतियेइतिदोषस्मरणात् नचास्यैवापवादःप्रयागमरणविधिरितिवाच्यं तस्यहठमरणपरत्वासिद्धेः सिद्धौवाअचिकित्स्यरोगादिदोषवतांभृगुपतनादिनापिमरणेप्राप्तेपिप्रयागमरणनियम विधिरयंभविष्यति नचकाम्योयंमरणविधिर्नित्यस्यमरणनिषेधविधेर्बाधकः काम्यत्वाच्चनायमुल्लंघनेप्रत्यवायावहइतिवाच्यं उक्तेर्थेबाधकाभावेपिवाक्यस्यहठमरणपरत्वमपूर्वविध्यर्थत्वंचकल्पयतोगौरवा पत्तेः अभ्युपगमेवाब्राह्मणव्यतिरिक्तविषयएवायंविधिः भृग्वादिपतनेनमरणमन्यत्रब्राह्मणादितिस्मृतेः युक्तंतुशुद्धशबलब्रह्मज्ञानयोरिवकाशीप्रयागमरणयोःसद्योमुक्तिक्रममुक्तिपरत्वं तथाहि तीर्थमाहात्म्यो

नवेदवचनात्तातनलोकवचनादपि॥ मतिरुत्क्रमणीयातेप्रयागमरणंप्रति॥ ८३॥ दशतीर्थसहस्राणिषष्टिःकोट्यस्तथापराः॥ येषांसान्निध्यमत्रैवकीर्त्तितं कुरुनंदन॥ ८४॥ चतुर्विद्येचयत्पुण्यंसत्यवादिषुचैवयत्॥ स्नातएवतदाप्नोतिगंगायमुनसंगमे॥ ८५॥ तत्रभोगवतीनामवासुकेस्तीर्थमुत्तमं॥ तत्राभिषे कंयःकुर्यात्सोश्वमेधफलंलभेत्॥ ८६॥ तत्रहंसप्रपतनंतीर्थंत्रैलोक्यविश्रुतं॥ दशाश्वमेधिकंचैवगंगायांकुरुनंदन॥ ८७॥ कुरुक्षेत्रसमागंगायत्रतत्रावगा हिता॥ विशेषोवैकनखलेप्रयागेपरमंमहत्॥ ८८॥ यद्यकार्यशतंकृत्वाकृतंगंगावसेचनं॥ सर्वंतत्तस्यगंगापोदहत्यग्निरिवेंधनं॥ ८९॥ सर्वंकृतयुगेपुण्यंत्रे तायांपुष्करंस्मृतं॥ द्वापरेपिकुरुक्षेत्रंगंगाकलियुगेस्मृता॥ ९०॥ पुष्करेतुतपस्तप्येद्दानंदद्यान्महालये॥ मलयेत्वग्निमारोहेद्भृगुतुंगेत्वनाशनं॥ ९१॥ पुष्करेतु कुरुक्षेत्रेगंगायांमगधेषुच॥ स्नात्वातारयतेजंतुःसप्तसप्तावरांस्तथा॥ ९२॥ पुनातिकीर्तितापापंदृष्टाभद्रंप्रयच्छति॥ अवगाढाचपीताचपुनात्यासप्तमंकुलं॥ ॥ ९३॥ यावदस्थिमनुष्यस्यगंगायाःस्पृशतेजलं॥ तावत्सपुरुषोराजन्स्वर्गलोकेमहीयते॥ ९४॥

पसंहारे यत्रगंगामहाराजसदेशस्तत्तपोवनं सिद्धिक्षेत्रंचविज्ञेयंगंगातीरसमाश्रितमितिगंगायास्तदाश्रितस्यसिद्धिक्षेत्रस्यचविज्ञेयत्वोक्त्यातयोरेवमहत्तरत्वंदर्शितं तत्रयमुनयासंगतायाएवगंगायाअत्रग्रहणं प्रयागप्रशंसाधिकारात् प्रतिष्ठानेप्रतिष्ठितातीर्थयात्रेत्युपसंहाराच्च प्रतिष्ठानेप्रयागे सिद्धिक्षेत्रपदेनवाराणस्येव सिद्धिशब्दस्यनिरुपपदस्यमुक्तिवाचित्वात् काश्याश्चमुक्तिक्षेत्रत्वप्रसिद्धेः तदेवमध्यायच तुष्टयेपिभंग्यंतरेणसाक्षाद्वाकाशीकीर्त्तनादुक्तविधोपसंहाराच्चपुष्करगंगाप्रयागादीनांसेवनंकाशीप्राप्तिकरमितिअन्यानितुपवित्राणिकाशीप्राप्तिकराणिहि काशींप्राप्यविमुच्यंतेनान्यथाकल्पकोटिभिरित्या दिपूर्वोदाहृतपुराणांतरसंवादेनसिद्धं॥८३॥ ८४॥ चतुर्विद्येचतस्रोविद्याःवेदत्रयंआत्मविद्याचेतिविद्यंतेस्मिन्सचतुर्विद्यस्तस्मिन्॥ ८५॥ ८६॥ ८७॥ ८८॥ ८९॥ ९०॥ ९१॥ ९२॥ ९३॥ ९४॥

Digitized by Google